

Sote-uudistuksen sairaalapalvelutuotannon työryhmä

Muistio 4 / 2018

Aika: ma 14.5.2018, klo 9.05-10.30
Paikka: Kupittaaan sairaala, iso neuvotteluhuone
Kunnallissairaalantie 20, 2. krs

Osallistujat:

(X)	Leena Setälä, pj.	sairaanhoitopiirin johtaja
(X)	Olli Oranta, siht.	asiantuntijasihteeri
(-)	Aalto Juha	terveyspalvelujohtaja
(X)	Aromaa Minna	ylilääkäri
(X)	Falenius Taru	ylilääkäri
(X)	Henricson Marcus	konsultti
(X)	Hiltunen Pirjo	johtava ylilääkäri
(-)	Koistinen Sari	johtava ylilääkäri
(X)	Koskela Kari	ylilääkäri
(X)	Kytö Ville	vs. hallintoylilääkäri
(X)	Lahtinen Pia	vastaava ylilääkäri
(X)	Lehtikunnas Tuija	sairaalaylihoitaja
(-)	Linnainmaa Pihla	palvelupäällikkö
(-)	Mattila Jussi	sote-johtaja
(X)	Nissinen-Paatsamala Kaisa	terveyspalveluiden johtaja
(X)	Pöyhönen Eeva-Sirkku	kuntayhtymän johtaja
(X)	Pöyhönen Iiro	perusturvajohtaja
(-)	Sandberg Juha	sote-johtaja
(-)	Sjöblom Seija	vanhuspalvelujohtaja
(X)	Sjölund Janne	psyk. sairaanhoitaja / henk. edustaja
(-)	Virolainen Petri	sairaalojohtaja
(X)	Yläneva Lennu	fysioterapeutti / henk. edustaja

1. Kokouksen avaaminen ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.05. Todettiin läsnäolijat ja hyväksyttiin työjärjestys.

2. Edellisen kokouksen muistio

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

3. Palvelukuvausten tuottaminen järjestämisen käsikirjaan

Sote-järjestämisen työryhmässä 14.3.2018 on päätetty, että sote-palvelutuotantotyöryhmien alaisissa alatyöryhmissä valmistellaan tiiviit palvelukuvaukset, huomioiden Varsinais-Suomen järjestämisen käsikirjassa esitetyt järjestämisen periaatelinjaukset. Sairaalapalvelut-ryhmä on viime kokouksessaan sopinut palvelukuvausten tuottamisen teemat ja ryhmän koolle kutsujavastuuhenkilöt. Tavoitteena on saada kaikki keskeiset palvelukuvaukset valmiiksi 11.6.

- a) keskitetyn vaativan erikoissairaanhoidon (avo- ja laitoshoidon) sekä lähipalveluna tai seudullisina palveluina tuotetun erikoissairaanhoidon palvelukuvaukset (Virolainen)
- b) lastentautien erikoissairaanhoidon palvelukuvaus (Aromaa)
- c) perustason akuutin ja kuntouttavan vuodeosastohoidon ja kotiin kuntoutuksen palvelukuvaukset (Falenius)
- d) kotisairaalahoidon palvelukuvaus (Kari Koskela)
- e) laboratorio- ja kuvantamispalveluiden palvelukuvaukset (Tyks)
- f) lääkehuollon palvelukuvaus (Kivikoski, Kytö)

Päätösesitys: työryhmä käsittelee tehdyt ja tekeillä olevat palvelukuvaukset, esittää mahdollisia täsmennyksiä ja päättää toimittaa valmiit kuvaukset palvelujen järjestämisen työryhmän käsiteltäviksi.

Ville Kytö kertoi, että keskitetyn vaativan erikoissairaanhoidon (avo- ja laitoshoidon) sekä lähipalveluna tai seudullisina palveluina tuotetun erikoissairaanhoidon kuvaukset ovat työn alla ja esitellään seuraavassa kokouksessa.

Minna Aromaa esitteli lastentautien erikoissairaanhoidon palvelukuvauksen (liite 1). Keskustelussa todettiin, että lastentautien erikoissairaanhoidon palveluun liittyy useiden muiden valmistelutyöryhmien, kuten Lape-hankkeen, perhekeskusten, mielenterveys- ja päihde-työn teemojen kanssa. Valmistelijoiden tiiviin vuoropuhelun ja tiedottamisen tärkeys korostuu erityisesti silloin, kun palvelutoiminnot limittyvät toisiinsa ja palvelukuvauksissa

on päällekkäisyyksiä. Käsikirjan viimeistelyvaiheessa rakennetaan tiiviimpi kokonaisuus, jossa viitataan eri palveluihin, joissa on päällekkäisyyksiä. Myös käsikirjassa käytettävät termit yhdenmukaistetaan.

Keskusteltiin yleisesti siitä, saadaanko järjestämisen työryhmälle määritettyä kunkin palvelun kustannuksia tässä vaiheessa. Asia jää keskusteltavaksi maakuntavalmistelun kanssa, sillä päällekkäistä työtä kustannusdatan analysoimiseksi ei kannata tehdä..

Taru Falenius esitteli akuutin ja kuntouttavan vuodeosastohoidon ja tehostetun kotikuntoutuksen palvelukuvauksen ja taustamuistion (liitteet 2 ja 3). Edellisen kokouksen linjauksen mukaisesti dokumentissa kuvataan tehostettu kotikuntoutus. Sillä tarkoitetaan asiakkaan kotona ja arkiympäristössä tapahtuvaa intensiivistä kuntoutusta, jolla edistetään asiakkaan toimintakykyä ja parannetaan kotona asumisen mahdollisuuksia.

Keskusteltiin vuodeosastohoidon jälkeisistä seurantamittareista. Erityisen käyttökelpoisia voisivat olla esimerkiksi 7 vuorokauden kuluessa päivystykseen palanneet ja kotiutusprosentti eli vuodeosastojaksolta kotiin siirtyneiden osuus kaikista hoidetuista. Todettiin, kuntoutuksessa on useita tasoja ja toiminnoissa päällekkäisyyksiä, esimerkiksi geriatrinen kuntoutus on olennainen osa vuodeosastokuntoutusta eikä siten ole erotettavissa vuodeosastoilla tapahtuvan kuntoutuksen palvelukuvauksesta. Valmistelutyöryhmä katsoi tärkeäksi, että palvelukuvauksia katsottaisiin yhteisesti eri palvelukuvaustyöryhmien kanssa, jotta kuvaukset ovat päällekkäisten palvelukuvausten osalta yhtenevät.

Keskusteltiin kotikuntoutuksesta palveluasumisen yhteydessä ja todettiin, että tehostetun palveluasumisen palvelutuottajien mahdollisuus itse tuottaa kuntoutuspalvelua asiakkaalleen voi vaihdella. Vaihtoehtoisiksi tulevat kotikuntoutus asiakassetelillä ja liikelaitoksen tuottama kotikuntoutus. Asumispalveluiden kriteerejä tulee muutenkin yhdenmukaistaa ja seurantaa kehittää. Esimerkiksi Tampereella niiden valvontaa on tehostettu muutaman asiantuntijan muodostamalla, erillisellä valvontatiimillä. Valmistelutyöryhmä muokkaa palvelukuvausta huomioiden kotikuntoutuksen tuottaminen myös palveluasumisasiakkaille.

Kari Koskela esitteli kotisairaalahoidon palvelukuvauksen (liite 4). Kotisairaalahoido on potilaan kotiin, asumispalveluysikköön tai muuhun hoitoyksikköön vietyä sairaanhoitoa, silloin kun potilaan sairauden luonne, yleistila ja toimintakyky sen mahdollistavat. Kotisairaalahoido on määräaikaista, tehostettua kotisairaanhoidoa. Tavoitteena on palvelun kattava alueellinen saatavuus ja saavutettavuus, joskin saaristoalueet ovat haastavia.

Keskustelussa todettiin, että kotisairaala korvaa vuodeosastohoidon. Kotisairaalapalvelun tuottajana toimii ei-valinnanvapauden piirissä olevia palveluja tuottava maakunnan liikelaitos ja sen mahdollisina alihankkijoina toimivat muut palveluntuottajat. Asiakassetelillä tuotetun palvelun ja liikelaitoksen tuotannon rajapinta on tässä tärkeä kustannustenkin kannalta. Kotisairaalahoidon jälkeen kotisairaanhoido voi jatkaa asiakassetelillä.

Varsinkin lyhytaikaisessa kotisairaanhoidossa tarvitaan vahvaa liikelaitoksen koordinaatiokykyä ja silloin liikelaitoksen itsensä tuottama kotisairaanhoido voi olla hyvä vaihtoehto asiakassetelille, jonka määrittäminen on hallinnollinen päätös.

Keskustelussa todettiin kotisairaalaan vastaavan palvelun tarve myös lapsilla, joiden kotisairaalahoidossa tarvitaan erityistä osaamista. Palvelut on usein järjestettävä nopeasti asiakkaan saataville.

Todettiin, että maakunnassa suunniteltu sote-keskus- ja asiakassetelipalvelujen yhtiöittämisen vaikutus asiakkaan asemaan palvelun käyttäjänä sekä tukipalvelutuotantoon tulee harkita huolellisesti ja sairaalapalvelut-ryhmän kokemus palvelutuotannosta on syytä huomioida yhtiöittämisen valmistelutyössä.

Sovittiin, että muutosorganisaatiosta kutsutaan mukaan seuraavaan kokoukseen maakunnan yhtiö-rakenteen ja mallin selvityshenkilö Ari Mäkinen.

Todettiin, että laboratorio- kuvantamispalvelujen sekä lääkehoidon palvelukuvaukset ovat tekeillä ja yhteistyöalueen kokous on edellyttänyt näiden palvelujen tuotantotapojen yhteistä pohdintaa.

Sovittiin, että sairaalapalvelujen ryhmän kaikki palvelutuotannon kuvaukset viedään samaan aikaan sote-järjestämisen kokoukseen 14.6.

4. Maakunnan muu sote-palvelujen suunnittelun vaihe

Sote-palvelut ja integraatio-työryhmä on kokouksessaan 7.5. käsitellyt kuntoutuksen suunnittelua seuraavasti:

Valmistelun kuluessa on havaittu, että kuntoutus on kokonaisuus, jota sivutaan useissa valmistelevissa työryhmissä (ml. sairaalapalvelut – työryhmän työskentely). Ikääntyvien kuntoutus-, hoito- ja hoivapalvelut –kokonaisuuteen liittyen on mm. nimetty erillinen kuntoutuksen työryhmä. Lisäksi jo aiemman, Varsinais-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelmatyön yhteydessä on laadittu alueelle yhteisiä toimintaperiaatteita mm. fysio-, puhe- ja toimintaterapiaan liittyen.

Teeman moniulotteisuuden vuoksi ollaan sote- ja maakuntaudistuksen organisaatioon koossa koordinoiva ryhmä, jonka kautta pyritään varmistamaan, että kuntoutuksen valmistelussa on huomioitu kaikki tarvittavat näkökulmat ja sopimaan valmisteltavien kokonaisuuksien työnjaosta. Ryhmä kootaan pääasiassa muutosorganisaatiossa työskentelevästä henkilöstöstä, mutta sitä täydennetään tarvittaessa joillakin muutosorganisaation ulkopuolisilla henkilöillä. Varsinainen käytännön valmistelu tapahtuu teemakohtaisia työryhmiä tarpeen mukaan hyödyntäen.

Ehdotus: Käydään lähetekeskustelu kuntoutuksen valmistelun organisoinnista.

Päätös: Todettiin, että muutosorganisaatioon kootaan koordinoiva työryhmä, jossa käydään läpi kuntoutuksen valmisteluun liittyviä tarpeita ja työnjakoa. Työryhmään on tässä vaiheessa kaavailtu jäseniksi muutosorganisaatiosta asiantuntijalääkäri Katariina Kauniskangas, asiantuntijalääkäri Ville Kytö, muutosagentti Kirsi Kiviniemi, muutosagentti Mikko Hulkkonen, erikoissuunnittelija Jenni Kiviluoto, erikoissuunnittelija Olli Oranta sekä erikoissuunnittelija Pirjo Valtonen ja muutosorganisaation ulkopuolelta ylilääkäri Taru Falenius (Turku), hankeagentti Paula Peltola (Lupa auttaa –hanke) ja palvelualuejohtaja Anja Kylävalli (VSSHP). Ryhmän kokoonpanoa muokataan tarvittaessa esille nousevien tarpeiden mukaan.

Myös Tyksin johtoryhmässä on 8.5. keskusteltu siitä, miten kuntoutuksen kehittämiseen on osallistunut vuosien ajan erilaisia työryhmiä, mutta kokonaisuus on haastava hallita. Sairaalakuntoutusta tullaan alkukesästä käsittelemään myös sairaanhoitopiirin ja Turun välisissä neuvotteluissa.

Päätösesitys: Sairaalapalvelujen työryhmä käy keskustelun kuntoutuksen suunnittelussa tarvittavasta rakenteesta ja tehtävien määrittelystä ja antaa asiasta lausunnon sote-palvelut- ja integraatioryhmälle sekä maakunnan muutosorganisaatiolle.

Keskusteltiin aiempien kuntoutuksen kehittämisen työryhmien toiminnasta, ja todettiin tarve sille, että maakuntavalmistelussa linjataan tarkemmin, kuka jatkossa valmistelee kuntoutuspalveluja. Tarvitaan kokonaisvaltainen suunnitelma siitä, millainen kokonaisuus tarvitaan kuntoutuksen eri palvelumuotojen suunnittelemiseksi. Tavoitteena on luoda selkeä esim. matriisimuotoinen esitys kuntoutuksen koordinoinnista, vastuista ja yhteistyöstä. Sovittiin, että yllä mainittu työryhmä pyrkii laatimaan luonnoksen suunnittelurungosta 4.6. mennessä sairaanhoitopiirin ja Turun kaupungin seminaarin 4.6., jossa käsitellään keskitettyä sairaalakuntoutusta ja voidaan täydentää suunnitelmaa siltä osin.

5. Muut asiat

Käytiin läpi ikärakenne-ennusteella täydennettyjä eri seutukuntien sairaansijojen tarve-ennusteita. Eim. Vakka-Suomen seudun sairaalapalveluissa (liite 5) ikäennusteen ja tarvearvion mukaan – ilman sairastavuusindeksin huomioimista - 75-vuotiaiden määrä ja vuodepaikkojen tarve kasvavat vuosien 2025 ja 2030 välillä siten, että yli 75-vuotiaita on Sotkanetin ennusteen mukaan 2030 on 5744 eli 20,2% väestöstä ja vuodepaikkojen tarve 129 sairaansijaa.

Keskusteltiin sairaansija-tarvekertoimien luotettavuudesta, maakunnassa on alueittain niissä suuria eroja. Esitettiin, että kuolemien määrä voisi ennustaa hoidon tarvetta paremmin kuin ikääntyneiden määrä. Jatkossa voisi olla syytä tutkia niitä kuntia (esimerkiksi Masku), joissa tarvekerroin on alhainen: millainen palvelurakenne ja toiminnan sisältö johtaa

kimpassa
allihopa

sote- ja
maakuntauudistus
Varsinais-Suomi

siihen, että sairaansijoja tarvitaan suhteellisen vähän. Sovittiin, että pyritään jakamaan työryhmässä aiheesta mahdollisesti löytyvää lisätietoa.

6. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään maanantaina **11.6. klo 8.30-10.30** Liedossa, tarkempi kokouspaikka ilmoitetaan myöhemmin. Kokouksessa viimeistellään palvelukuvaukset ja kutsutaan Ari Mäkinen osallistumaan kokoukseen.

7. Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 10.30.